

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Győri Ítéltábla a Megay Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Megay Györgyi ügyvéd.) által képviselt **"BB" Kft.** felperesnek a dr. Glegyák Jenő ügyvéd által képviselt I.r. és **II.r.**, a dr. Makkos Balázs ügyvéd által képviselt III.r. és a dr. Glegyák Jenő ügyvéd által képviselt **IV.r. alperesek** ellen szerződés érvénytelenségének, illetve szerződés hatálytalanságának megállapítása és jogkövetkezményei iránt a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság előtt G.21.129/2005/9. számú ítélete ellen a felperes által 11. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán megtartott tárgyaláson meghozta a következő

ÍTÉLETET:

Az ítéltábla a felperesnek az I.r. alperessel szemben 2.782.000.- /Kettőmillió-hétszáznyolcvankettőezer/ Ft és járulékai, a II.r. alperessel szemben 2.500.000.- /Kettőmillió-ötszázezer/ Ft és járulékai iránt indított, semmisségre alapított keresete tárgyában a pert megszünteti, e körben az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezi.

Az I., II., IV.r. alperes javára megállapított elsőfokú perköltség tekintetében az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatja, s javukra személyenként 100.000.- 100.000.- /Egyszázezer-Egyszázezer/ Ft elsőfokú perköltséget állapít meg,

egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az I., II. és IV.r. alperesnek személyenként 50.000.- /Ötvenezer/ Ft másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen az államnak az illetékhivatal felhívására 162.000.- /Egyszázhatvankettőezer/ Ft fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS:

A felperes, valamint az I. és II.r. alperesek 1998. tavaszán, továbbá 2000. decemberében szóban megállapodtak abban, hogy a felperes - ügyvezetője családi kötődéseire figyelemmel - az I. és II.r. alperesi településeken folyamatban lévő közműberuházásokhoz kapcsolódóan,

de felhasználási korlátozás nélkül ingyenesen juttat az I.r. alperesnek 400.000.- Ft-ot, valamint 2.782.000.- Ft-ot, a II.r. alperesnek szintén 400.000.- Ft-ot, továbbá 2.500.000.- Ft összegű támogatást. A megállapodások alapján a felperes 1998. április 1-én 400.000.- 400.000.- Ft-ot, 2000. december 20-án pedig az I.r. alperesnek 2.872.000.- Ft-ot, a II.r. alperesnek 2.500.000.- Ft összeget átutalt.

A felperes jogcím nélküli tartozatlan kifizetésként 1999. április 2-án a III.r. alperes részére 178.400.- Ft-ot fizetett meg. A felperes felszámolója 2004. június 21. napján a III.r. alperestől az átutalt összeg jogcímével kapcsolatban tájékoztatást kért. A III.r. alperes a 2004. szeptember 16-i válaszában közölte, hogy az átutalt összeget nem áll módjában visszautalni, mert azt intézményeinek fenntartására és a kötelezően ellátandó önkormányzati feladatok elvégzésére felhasználta.

A felperes és a IV.r. alperes között létrejött szóbeli megállapodás alapján közterület-foglalás és használat ellenértékeként a felperes 1999. április 27. napján a IV.r. alperes részére 1.720.800.- Ft-ot fizetett meg.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság a 2003. december 13-án előterjesztett hitelezői kérelem alapján a 2004. február 13-án jogerőre emelkedett 11.Fpk.15-03-000769/3. számú végzésével a felperes fizetéseképtelenségét megállapította, felszámolását elrendelte, felszámolóul a „T” Felszámoló, Szolgáltató és Kereskedelmi Kft-t kijelölte.

A felperes a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróságon 2004. november 26. napján benyújtott keresetében jogalap nélküli gazdagodás jogcímén kérte az I.r. alperes kötelezését 2.782.000.- Ft és késedelmi kamata, továbbá a II.r. alperes 2.500.000.- Ft és késedelmi kamata megfizetésére kötelezni. Az elsőfokon eljáró Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság a 2005. február 15. napján kelt G.40.135/2004/4. számú ítéletében a felperesi keresetnek helyt adott. Az I. és II.r. alperes fellebbezése folytán eljáró Győri Ítéltábla a 2005. szeptember 28-án kelt Gf.II.20.148/2005/8. számú ítéletében az elsőfokú ítéletet megváltoztatta és a keresetet elutasította. Határozatában megállapította, hogy a felperes, továbbá az I. és II.r. alperes között ajándékozási szerződések jöttek létre. A szerződések - a felperes védekezésével szemben - a jó erkölcsbe nem ütköznek, és a megállapodás a felperesi hitelezők követelése fedezetének az elvonását sem célozta.

Ez ellen a jogerős ítélettel szemben a felperes felülvizsgálati kérelemmel élt, felülvizsgálati kérelmét a Legfelsőbb Bíróság a 2006. március 16. napján kelt Gfv.E.30.065/2006/2. számú végzésében elutasította.

A felperes a 2005. december 23. napján benyújtott keresetében előadta, hogy a felperes és az alperesek között létrejött ajándékozási szerződés alapján a felperes az I.r. alperes részére 1998. április 1-én 400.000.- Ft-ot, 2000. december 20-án további 2.500.000.- Ft-ot, a II.r. alperes részére 1998. április 1-én 400.000.- Ft-ot, továbbá 2000. december 20-án 2.782.000.- Ft-ot, a III.r. alperes részére 1999. április 27-én 1.720.800.- Ft-ot, valamint a IV.r. alperes részére 1999. április 2-án 178.400.- Ft-ot utalt át. A felszámolás kezdő időpontjában a felperesnek a hitelezőivel szemben 19.041.703.- Ft tartozása állt fenn, ebből az APEH

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Igazgatóságával szemben 9.361.810.- Ft adótartozása és ugyanilyen mértékű 9.422.000.- Ft kamattartozása volt. Az ajándékozási szerződésekkel a felperes a hitelezők kielégítését biztosító vagyont elvonta. A szerződések - álláspontja szerint - elsődlegesen a Ptk.203.§. /1/ bekezdésébe ütköznek, másodlagosan a fedezetelvonó jellegük folytán a jó erkölcsbe ütköznek, ezért semmisek, és a Ptk.237.§. /1/ bekezdése alapján az eredeti állapot helyreállítását kérte.

Az alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték.

Az I. és II.r. azt alperes elismerte, hogy a felperes ajándékozási szerződés alapján a keresetben megjelölt összeget részükre átutalta, álláspontjuk szerint a szerződések nem ütköznek a jó erkölcsbe és nem is fedezetelvonóak. A IV.r. alperes azzal védekezett, hogy a felperes az 1.720.800.- Ft-ot közterület-foglalás ellenértékeként és nem ingyenesen utalta át részére. A III.r. alperes ellenkérelmében tagadta, hogy a felperessel bármilyen szerződést kötött, a 178.400.- Ft átutalására jogcím nélkül került sor. A felperes az átutalt 178.400.- Ft-ot jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint visszakövetelhetné, azonban követelése elévült, mert a pénz átutalásának időpontja (1999. április 6.) és a keresetlevél benyújtása között az öt éves elévülési idő eltelt.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította és kötelezte a felperest az állam javára 478.900.- Ft feljegyzett eljárási illeték, továbbá I-II. és IV.r. alperesek részére „együttesen járóan” 300.000.- Ft-ot, a III.r. alperes részére pedig 12.000.- Ft perköltség megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság határozata indokolásában - a Győri Ítélőtábla korábbi ítéletére utalva - megállapította, hogy a felperes, valamint az I. és II.r. alperesek között ajándékozási szerződések jöttek létre. A szerződések a jó erkölcsbe nem ütköznek, mert az általánosan elfogadott erkölcsi normákat nem sérti az, ha egy település a gazdálkodó szervezet ügyvezetőjének családi okokból a településhez való kötődése miatt ajándékozási szerződés alapján ingyenes és vissza nem térítendő juttatásban részesül. Alaptalannak ítélte a felperesnek az I. és II. r. alperesekkel szemben a fedezetelvonás miatti hatálytalanság jogcímére alapított kereseti kérelmét is. A fedezetelvonás jogcímén előterjesztett kereset egy olyan hárompólusú jogviszonyt feltételez, ahol a fedezetelvonónak minősített szerződés egy másik követelés kielégítési alapját vonja el. A felperes által megjelölt másik igény egy adótartozás volt, amelynek jogosultja az adóhatóság, így a felperes ennek az igénynek az érvényesítésére fedezetelvonás jogcímén nem jogosult.

Az elsőfokú bíróság alaptalannak ítélte a felperesnek III.r. alperessel szemben előterjesztett kereseti kérelmét is. Kiemelte, hogy a III.r. alperes védekezésével szemben a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy a 178.400.- Ft átutalására ajándékozás jogcímén került sor. A felperes az ajándékozási szerződés megkötését, annak tartalmát a perben bizonyítani nem tudta, az ajándékozási szerződés létrejöttét peradatok nem támasztották alá, így a kifizetés a felperes részéről jogcím nélkül történt. A felperes az átutalt 178.400.- Ft-ot a Ptk.361.§. /1/ bekezdése szerint a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint követelheti vissza. Figyelemmel az átutalás 1999. április 2-i napjára a keresetlevél öt éves elévülési határidőn túl, 2005. december 23-án érkezett a bírósághoz.

A felperes keresetével szemben a IV.r. alperes önkormányzati ülés jegyzőkönyvével és tanú vallomásával bizonyította, hogy a felperes közterület-használat ellenében utalta át az 1.720.800.- Ft-ot. Utalva a I. és II.r. alperesekkel szembeni kereset elbírálása során már kifejtettekre, az elsőfokú bíróság a felperes és a IV.r. alperes szerződését sem ítélte jó erkölcsbe ütközőnek, illetőleg fedezetelvonónak.

Ez ellen az ítélet ellen a felperes élt fellebbezéssel, amelyben annak megváltoztatását és a keresetének helyt adó döntés meghozatalát kérte. Sérlemelte, hogy az elsőfokú bíróság a felperesi bizonyítékokat nem vette figyelembe, döntése meghozatala során kizárólag az alperesi állításokat fogadta el valónak, és a tanúvallomások közötti ellentmondásokat sem oldotta fel. Álláspontja szerint a fedezetelvonás valamennyi szerződés esetében megállapítható. Az elsőfokú eljárás során az iratokhoz becsatolt APEH határozat tanúsítja a fedezetelvonás tényét. E bizonyítékot az elsőfokú bíróság megalapozatlanul hagyta figyelmen kívül. Az ajándékozási szerződések idején a felperesnek már jelentős összegű adótartozása volt, ezért a szerződések nyilvánvalóan jó erkölcsbe ütköznek. Véleménye szerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor arra a megállapításra jutott, hogy a fedezetelvonó szerződés hatálytalansága iránt csak az adóhatóság indíthat keresetet. Álláspontja szerint a felszámolás alatt álló gazdálkodó szervezet is jogosult megtámadni a felszámoló útján az adós társaság által megkötött szerződéseket, és e körben hivatkozott a BH.1999. évi száma 382. sz. eseti döntésére. Véleménye szerint a IV.r. alperes nem bizonyította a pénzösszeg közterület-foglalás jogcímén történő átutalást, az ennek igazolására becsatolt közgyűlési jegyzőkönyv nem alkalmas. A IV.r. alperes csak a közterület-foglalást engedélyező határozat és az átutalt összegről kiállított számla alapján bizonyíthatta volna állítását.

Az I-II. és IV.r. alperes ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A fellebbezés nem alapos.

Az ügy érdemében az elsőfokú bíróság téves álláspontja folytán bírálta el ítéletével a kereset egészét, egyebekben helytálló döntést hozott.

A felperes a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság G.40.135/2004. szám alatt folyamatban volt eljárásban már kérte az I.r. alperes kötelezését a 2000. december 20-án átutalt 2.500.000.- Ft, míg a II.r. alperes kötelezését az ugyanezen a napon átutalt 2.782.000.- Ft megfizetésére jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint. A fellebbezés folytán eljáró Győri Ítéltábla a Gf.II.20.148/2005/8. számú ítéletében a felperes keresetét jogerősen elbírálta és elutasította. Megállapította, hogy a felek között ajándékozási szerződés jött létre, az ajándékozási szerződések a jó erkölcsbe nem ütköznek és nem minősülnek fedezetelvonó szerződéseknek sem. A felperes a jelen eljárásban kereseti kérelmében (ugyanazokat a tényeket előadva, amelyeket már korábban előadott) egyebek mellett ismételten kérte I. és II.r. alperes kötelezését a 2000. december 20-án átutalt 2.500.000.- Ft, valamint 2.782.000.- Ft megfizetésére, mert az ajándékozási szerződések jó erkölcsbe ütköznek, illetőleg a Ptk.203.§-a szerint fedezetelvonóak.

A Pp.229.§. /1/ bekezdése értelmében a keresettel érvényesített jog tárgyában hozott ítélet jogereje kizárja, hogy ugyanabból a tényalapról származó ugyanazon jog iránt ugyanazon felek - ide értve azok jogutódjait - egymás ellen új keresetet indíthassanak, vagy az ítéletben már elbírált jogot egymással szemben egyébként vitássá tehessék (anyagi jogerő). A bíróságnak a kereset jogerős elbírált voltát - azaz az ítélt dolog jellegét (a res judicat-át) - hivatalból kell figyelembe vennie. Ha ez megállapítható (a Pp.130.§-ának /1/ bekezdés d./ pontját alkalmazva), a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül el kell utasítania, illetve a pert a Pp.157.§. a./ pontja alapján meg kell szüntetnie.

A korábban eljáró bíróságok a felperesnek az I-II.r. alperessel szemben előterjesztett semmisségre, illetőleg a szerződés relatív hatálytalanságára alapított keresetét jogerősen elbírálták, és azt alaptalannak ítélték. Azért, mert a felperes jelen eljárás során az I-II.r. alperessel szemben további kérelmeket (jogcímet) is előterjesztett, valamint további alperesekkel szemben is igényt érvényesített, nem jelenti, hogy ezzel e pernek más jog lenne a tárgya, mint amit a bíróság már korábban elbírált. Az anyagi jogerő csak a Győri Ítéltábla Gf.II.20.148/2005/8. számú jogerős határozattal érintett tárgyi és személyi körben állt be.

Az elsőfokú bíróság téves álláspontja folytán bírálta el a felperes keresetének egészét, ezért az ítéltábla a pert a korábban elbírált részében a rendelkező rész szerint a Pp.157.§. a./ pontja alapján megszüntette és az elsőfokú ítéletet e részében a Pp.251.§. /1/ bekezdése alapján hatályon kívül helyezte.

A Győri Ítéltábla ezt meghaladóan egyetértett az elsőfokú bíróságnak a szerződés relatív hatálytalansága, illetőleg semmissége kapcsán kifejtett álláspontjával. A felperes keresetében lényegében két törvényi tényállás (Ptk.200.§. /2/ bekezdése, Ptk.203.§.) „összekapcsolására” alapította a keresetét. A fedezetelvonó, hitelezőket károsító szerződés jogkövetkezményeire ugyanis nem a Ptk.200.§. /2/ bekezdése, hanem a Ptk.203.§-ában foglaltak az irányadók. Eszerint a fedezetelvonó, a hitelezőket károsító szerződés érvényes szerződés, de a hitelező irányában a szerző fél rosszhiszemősége esetén relatíve hatálytalan. Ezeket a szerződéseket a törvényhozó - a szerző fél rosszhiszemősége, tehát nem a jó erkölcs sérelme esetén - nem kívánta mindenkivel szembeni hatállyal semmisnek nyilvánítani. A Ptk.203.§. /1/ bekezdésének rendelkezéséből az következik, hogy a fedezetelvonó szerződés hatálytalanságának megállapítása iránti igényt a hitelező érvényesíthet az adóssal és a vele szemben szerződő féllel szemben, és kérheti a szerződő felet annak tűrésére kötelezni, hogy az átruházott vagyontárgyból az adóssal szembeni követelése erejéig kielégítést kereshessen. A felperes mint szerződő fél a Ptk. 203.§-a alapján a szerződés hatálytalanságának megállapítása iránti kereset előterjesztésére nem jogosult, ilyen kereset előterjesztésére kereshetőségi joga (aktív perbeli legitimáció) nincs. Ilyen joga csak azoknak a harmadik személyeknek van, akiknek a felperes és az alperes(ek) közötti szerződés a kielégítési alapját elvonta.

Az ítéltábla a szerződések semmisségével, azok jó erkölcsbe ütközésével kapcsolatban a korábban hivatkozott jogerős ítéletében foglaltakra utal, azt az alábbiakkal egészíti ki.

A szerződés jó erkölcsbe ütközése esetén az állandó és következetes ítélkezési gyakorlat nem a szerződő felek, illetve harmadik személyek esetleges egyéni joga sérelmét mérlegeli, hanem a jogügylet egészét abból a szempontból, hogy az a közerkölccsel, a társadalmi közfelfogással szemben áll-e, és ez a szembenállás nyilvánvaló-e. A jó erkölcsbe ütköző tényállási elemek a szerződés mindkét oldalán eljáró felek terhére kimutathatóknak kell lennie (Fővárosi Ítéltábla Pf.VI.20.267/2003/3. számú eseti döntése). A perbeli szerződések nem ellentétesek a közerkölccsel. A felperes az eljárás során azt semmivel sem bizonyította, hogy a felszámolás kezdő időpontját mintegy három évvel megelőzően kötött ajándékozási szerződésekkel a feleket olyan cél vezérelte, illetőleg a felek olyan magatartást tanúsítottak, amely nem felel meg a tisztességről, jó erkölcsről általánosan kialakult elvárásoknak, és amely a társadalom erkölcsi rosszallását vonja maga után.

A Pp.164.§. /1/ bekezdésének szabálya folytán a perben a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy III. és IV.r. alperessel ajándékozási szerződést kötött. A felperes bizonyítási kötelezettségének e körben nem tudott eleget tenni. A felperes állításával szemben a IV.r. alperes a testületi ülés jegyzőkönyvével, illetőleg az OTP Bank igazolásával bizonyította, hogy 1999. április 27-én az 1.720.800.- Ft-ot közterület-foglalás címén utalta át részére a felperes. E szerződés pedig - utalva a korábban kifejtettekre - a jó erkölcsbe nem ütközik.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, (xy tanúvallomására alapozva), hogy a 178.400.- Ft átutalása a III.r. alperesnek nem ajándékozási szerződés jogcímén történt, a felek között szerződéses kapcsolat nem állt fenn. A felperes a III.r. alperes állításával szemben az általa állított jogcímet bizonyítani nem tudta. Ugyanakkor helyesen állapította azt meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes igénye a Ptk.327.§. /1/ és /2/ bekezdése alapján III.r. alperessel szemben elévült. Miután a felperes és a III.r. alperes között szerződéses jogviszony nem állt fenn, erre figyelemmel az ítéltábla mellőzi az elsőfokú ítélet indokolása e részének a semmis szerződésre, illetőleg a szerződés fedezetelvonó jellegére vonatkozó megállapításait.

Az elsőfokú bíróság a költségek viselése körében arról tévesen rendelkezett, hogy a felperes az I-II.r. és IV.r. alperes részére „együttesen járóan” köteles megfizetni az elsőfokú perköltséget. Az I-II.r. és IV.r. alperesek nem tekinthetők egyetemleges, illetőleg együttes jogosultaknak, így az ítéltábla az elsőfokú ítéletet e részében a Pp.253.§. /2/ bekezdése alapján megváltoztatta és a perköltség összegének érintetlenül hagyása mellett javukra személyenként 100.000.- 100.000.- Ft elsőfokú perköltséget állapított meg, egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban is pervesztes felperes köteles a jogi képviselővel eljáró I-II. és IV.r. alperesek részére a képviseleti költség összegének megfizetésére. Az ügyvédi munkadíj összegét az ítéltábla a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§. /2/ bekezdés a./ pontja, valamint /5/ és /6/ bekezdései alapján a pertárgy értéke és a kifejtett ügyvédi tevékenység mérlegelésével együtt egyenként 50.000. - 50.000.- Ft-ban állapította meg. A III.r. alperesnek a másodfokú eljárás során

megtérítést igénylő perköltsége nem merült fel, ezért az ítéletábra ebben a körben a döntéshozatalt mellőzte.

A perveztes felperes az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§. /2/ bekezdése és Pp.78.§. /1/ bekezdése alapján köteles az államnak megfizetni. Az ítéletábra az ítélet írásbafoglalásakor észlelte, hogy a felperest terhelő fellebbezési illeték meghatározásakor számítási hibát vétett, amelyet a Pp.224.§. (1) bekezdése alapján - külön végzés meghozatala nélkül - a rendelkező rész szerinti összegre kiegészített.

Győr, 2006. november 22.

Dr. Szalai György sk.
tanács elnöke

a **Dr. Hammer Sándor sk.**
előadó bíró

Dr. Farkas Attila sk.
bíró

A kiadmány hitelül
kiadó: